

Register

Wenn eine Person, ein Ort oder ein (ausgewählter) Begriff auf derselben Seite sowohl im Text als auch in der Anmerkung erscheint, blieb die Anmerkung (A.) unberücksichtigt.

- Absicht 166, 225, 227, 350
Absichtlichkeit 136 ff., 144, 147,
159 f., 170, 209, 252, 261, 263, 291,
293, 320
Absichtslosigkeit 145, 163, 217, 253,
268, 292
Agnolo di Ventura 41 (A. 44)
Agostino di Giovanni 41 (A. 44)
Akademie 42, 44 (A. 49), 80
Akanthus 148
Akt 225, 244, 341 ff.
Aktäon 348
Alamannia, Giovanni d' 273
Alberti, Leon Battista 59 (A. 106), 78,
118, 166
Aldighiero da Zevio 76 (A. 16)
Aldobrandini, Pietro 333
Alembert, Jean Le Rond d'
196 (A. 28), vgl. auch Diderot
Alessi, Galeazzo 257 (A. 119)
Alfonso I. d'Este 329, 331, 339, 341
(A. 41)
Alioth, Max 24 (A. 31), 114 (A. 129),
117 (A. 143), 120 (A. 158), 127,
128 (A. 176), 130, 132, 162 (A. 99),
173, 174 (A. 17), 177 (A. 36),
329 (A. 25), 339 (A. 65), 347 (A. 105)
Allegorie 91, 106 (A. 105), 203 (A. 50),
227, 230, 247, 256, 291, 294, 312
Allegorie, Tyche 87, 312
Alnwick Castle 334 (A. 50)
Ameisenbau unseres [...] Daseins 173
Amerika, Einwanderer aus Unteritalien
175
Anderson, Jaynie 238 (A. 36), 299 ff.,
303 ff., 305, 308 (A. 21), 310 (A. 29),
317 (A. 48, A. 49), 318 (A. 50),
330 (A. 29), 333 (A. 43), 350 (A. 121)
Andeutung 251 (A. 86)
Angelico, Fra 91 (A. 74)
Anhalt 175, 186 (A. 85), 187
Anlass 181, 192, 199, 251 f., 342 f.
Anna Hyde, Königin von England 305
(A. 10)
Antelami, Benedetto 99
Antike, antik 27, 48 (A. 70), 54, 78 ff.,
81, 97 (A. 88), 108 (A. 111), 111,
113 ff., 120, 122, 124, 127, 172, 194,
207 (A. 78), 209, 211, 216, 257, 262,
309, 311 (A. 35), 318, 339
Antonella da Messina 218, 276
Aphrodite 232
Apoll 206, 230
Äquivalent 136 ff., 141 f., 144 f., 148, 161
Arabeske 95, 106, 108
Architekten als Zielpublikum
des *Cicerone* 36 (A. 21)
Architektur
– 16./17. Jh. 87
– antike 23 (A. 29), 149
– griechische 119
– Mittelalter 125
– Pompeji 138 (A. 10)
– römische 36 (A. 21), 119
– spätantike 125
– venezianische 138 (A. 7), 178, 254
(A. 105)
Arco, Carlo d' 287 (A. 45), 288 (A. 52)
Aretino, Pietro 46 (A. 64), 195, 280,
307 (A. 18), 309, 310 (A. 29), 348–350
Ariost 106
Aristoteles 93 (A. 78), 116 (A. 139),
157, 162, 195 (A. 23), 216, 309, 350
Arnolfo di Cambio 34 (A. 16), 82
(A. 48), 89
Artemis 232
Arundel, Lady 324 (A. 11)
Ashmolean Museum 303 (A. 10)
Assisi, San Francesco 280 (A. 19)
Athanadoros 37 (Abb. 2)
Athen 176, 180 (A. 54), 199 (A. 34),
206 f.

Register

- Aufgabe der Kunst 19 f., 26 f., 28 f., 45,
72, 124 f., 128 ff., 135, 139, 158, 172,
184 f., 193, 203, 212 f., 241 f., 253, 265
Aufklärung 79, 191
Auftraggeber 162 ff., 286 ff., 290 ff.,
338 ff.
Augenlust 168, 264
Avanzo, Jacopo d' 76 (A. 16)
Averlino, Antonio (Filarete) 68 (A. 150),
78 f.
Bacchus 232
Bächtold, Hermann 21 (A. 14)
Baedeker, [Karl] 51
Baldinucci, Filippo 212
Bargeld 321
Barocchi, Paula 39 (A. 30)
Barock 111, 120, 127, 163
Barockskulptur 210, 225
Bartolomeo, Fra 91, 99 (A. 90), 104
(A. 102), 111 (A. 123), 139 (A. 13),
295, 331
Bartolomeo, Maestro 134
Basaiti, Marco 75 (A. 15), 273, 296
Basilika
– antike 125
– frühchristliche 151 (A. 60)
Bassano, Jacopo, Werkstatt 239 (Abb. 47)
Bassano, Künstlerfamilie 238, 249
bedingt 185, 187
Bedingte, das 215 f., 222
Bedingtheit 179 ff.
Bedingungen, historische 207 f.
Beethoven, Ludwig van 130
Begarelli, Antonio 147
Bellagio, Comersee, Villa Serbelloni
178 (A. 45)
Bellini, Gentile 273, 276, 345 (A. 99)
Bellini, Giovanni 18 (A. 6), 140
(A. 21), 144 (A. 35), 177, 219,
247, 264, 273, 277, 281 (A. 25),
299, 303 (A. 10), 304 (A. 10), 311,
318 (A. 51), 320, 336, 337 (A. 57),
339, 343
– *Anzahl von Heiligen auf einem
Altan an einem See*
(*Heilige Allegorie*) 286, 300
– *Christus in Emmaus* 296
– *Götterfest* 239 ff.
– *Heiliger Bartolomäus* 318 (A. 51)
Bellori, Giovanni Pietro 143 (A. 30)
Bembo, Bernardo 288 (A. 52)
Bembo, Pietro 288 f., 292, 329, 343
Benedetto da Maiano 52 (A. 84), 73
(Abb. 6), 74, 76 (A. 18), 279 (Abb. 53)
Berenson, Bernhard 282, 300 (A. 3),
304 (A. 10)
Bernini, Gian Lorenzo 212, 225, 226
(Abb. 40)
Berri, Melchior 333 (A. 45)
Berri-Burckhardt, Margaretha 172
(A. 8), 333 (A. 45), 347 (A. 105)
Bertelli, Luca 328
Bewusstsein 191
Beyle, Henri (Stendhal) 196 f., 218
Beyschlag, Theobald 182 (A. 66)
Beyschlag, Willibald 38 (A. 27), 188
(A. 93), 303 (A. 8)
Bild, als Medium 195, 222, 262, 263 ff.,
281, 293 ff., 319, 348 ff.
Bildhauerei 93
– 11./12. Jh., Italien 101
– 14. Jh., Venedig 95 (A. 80)
– 15. Jh., Florenz 89
– 15. Jh., Italien 104
– 15./16. Jh., Rom 99 (A. 94)
– 16. Jh., Italien 97 (A. 88), 101
– antike 14, 48 f., 83 (A. 50), 93
(A. 75), 95, 97, 104, 106, 128, 132,
144, 195 f., 242, 318
– Barock 210, 225
– griechische 242
– Hochrenaissance 225 (A. 8)
– Renaissance 179, 232
– römische 83, 113, 165 (Abb. 32),
166, 168
Bildtypen 244
Binche, Schloss 322
Bissolo, Pierfrancesco 273
Blum, Neilsen 276 (A. 10)
Boccaccino da Cremona 296
Bode, Wilhelm von 307 (A. 17)
Bologna, San Domenico 93
Bonifazio de' Pitati 45 (A. 54), 244
(A. 58), 300 (A. 3)

- Bordone, Paris 243 (Abb. 48), 244
 (A. 58), 300 (A. 3), 306
 Borgognone, Ambrogio 83 (A. 51)
 Boschini, Marco 305 (A. 10)
 Botticelli, Sandro 83, 84 (Abb. 7), 294
 (A. 76), 315 (A. 42)
 Braghirolli, Willelmo 286 (A. 40), 287
 (A. 47), 288 (A. 50), 291 (A. 63)
 Bramante 120 (A. 156), 125
 Bréal, Michel 81
 Bregni, Antonio 134 (A. 198)
 Bregni, Paolo 134 (A. 198)
 Brenner, Albert 17, 24 (A. 31), 66
 (A. 140), 171
 Brenner-Kron, Emma 53 (A. 85)
 Brescia 151 (A. 60)
 Bretschneider, Johann Michael 55
 (A. 93)
 Bridgewater Gallery 347
 Brillanz 159, 170
 Bronzino 269 (A. 166)
 Brunelleschi, Filippo 41 (A. 42), 82
 (A. 48), 108 f., 110 (Abb. 21)
 Bruno, Giordano 214 (A. 121)
 Buffalmano, Buonamico 169 (Abb. 34),
 170, 233, 234 (Abb. 44)
 Bullen, John Baptist 49 (A. 73)
 Buonconsiglio, Giovanni 296
 Burckhardt, Max 64 (A. 130), 72
 (A. 3), 144, 145 (A. 39)
 Byzanz 181
 Cäcilien-Meister 105 (A. 19)
 Campagna, Bildhauerfamilie 74
 Campagna, Girolamo 99 (A. 94), 101
 (A. 94), 128 (A. 179)
 Camuccini, Pietro 333
 Camuccini, Sammlung 330 (A. 29), 334
 Camuccini, Vincenzo 333
 Capilupi, Geminiano 288 (A. 52)
 Caravaggio 238 (A. 36), 299 (A. 3), 338
 Cariani, Giovanni 301 (A. 6), 304
 (A. 10)
 Carpaccio, Vittore 18 (A. 6), 75 (A. 15),
 219, 275 (Abb. 52), 276, 296, 345
 Carracci, Agostino 136
 Carracci, Malerfamilie 62 (A. 122)
 Castagno, Andrea del 28 (A. 47)
 Castelfranchi Vegas, Liana 276 (A. 10)
 Castiglione, Baldassar 309
 Catena, Vincenzo 274, 296, 304 (A. 10)
 Cathcart, Graf 304 (A. 10)
 Cavalcaselle, Giovanni Battista 286,
 299 (A. 2), 300 (A. 3), 301, 303
 (A. 10), 306, 307 (A. 17), 343 (A. 86)
 Cavazzola, Paolo 299 (A. 3)
 Cecco di Giorgio 52 (A. 83)
 Cellini, Benvenuto 95, 96 (Abb. 14),
 138 (A. 7), 195 (A. 23), 197, 278
 (A. 18)
 Cennini, Cennino 42 (A. 45)
 Charakter 75 (A. 15), 97, 122 (A. 159),
 128 (A. 179), 139 (A. 13), 160, 170,
 178 (A. 43), 200 f., 233, 235, 238, 240
 (A. 42), 247, 252, 254, 256 f., 264, 268,
 273 ff., 293 f., 345
 Chardin, Jean-Baptiste Siméon 18 (A. 6)
 Chastel, André 284 (A. 34)
 Chateaubriand, François René 34
 (A. 14), 200 (A. 44)
 Cian, Vittorio 288 (A. 52), 289 (A. 54),
 329 (A. 28)
 Cima da Conegliano 75 (A. 15), 274,
 296, 306
 Cimabue 41 (A. 43), 48, 78 (A. 30), 91,
 109 (A. 118), 199 (A. 33)
 Cioli, Valerio 230 (A. 17)
 Clipeus 278
colore 42 ff., 46, 217 ff., 273 ff.
 Contarini, Taddeo 305 (A. 10), 315
 Conze, Alexander 53 (A. 85)
 Cornaro, Caterina 344
 Correggio 34 (A. 15), 94 (Abb. 13), 95,
 100 (Abb. 16a/b), 134 (A. 198), 218
 (A. 139), 227, 260, 304 (A. 10)
 – Schule 101
 Cort, Cornelius 328 (A. 19)
 Cosmaten 122
 Costa, Lorenzo 192 (A. 13)
 Crayer, Caspar de 258
 Crivelli, Carlo 273
 Crowe, Joseph Archer 286, 299 (A. 2),
 300 (A. 3), 301, 303 (A. 10), 306, 307
 (A. 17), 343 (A. 86)
 Damiani, Petrus 224 (Abb. 39)

Register

- Dante 77 (A. 29)
Darmesteter, Arsène 80 f. (A. 43), 81 f.
Darstellung des Gottes 209 f.
Darstellungen, historische 218
Degenhart, Bernhard 273 (A. 1)
Dekoration, dekorativ 58, 82, 95, 119
(A. 152), 128, 255
Deleuze, Gilles 25 (A. 37)
Demetrius Phalereus 211 (A. 101)
Dianti, Laura 341 (A. 41)
Diderot, Denis 79, 193, 196 (A. 28)
Dilettant 179 (A. 46)
Dionysos 228 (Abb. 41)
Dioskuren 201
disegno 42 ff., 217 ff.
Dolce, Lodovico 46, 59 (A. 106), 195
(A. 23), 309, 310 (A. 29), 318 (A. 52),
350
Dolfin, Giacomo 285
Domenichino 47 (A. 67), 62 (A. 122),
136, 139 (A. 13)
Donatello 41 (A. 42), 89, 91, 92 (Abb.
12), 147, 232
Doni, Antonio Francesco 318 (A. 52)
Dossi, Dosso 106, 256 (A. 114), 300
(A. 3), 306, 330 (A. 34), 331
– *Faun und Nymphe* 299 (A. 3)
– *Heiliger Sebastian* 300 (A. 3)
Dow, Gerhard 242
Drama, attisches 187
Duccio di Buoninsegna 87 (A. 57)
Dürer, Albrecht 216
Dürr, Emil 64 (A. 132)
Duveen, Joseph 303 (A. 10)
Ebner, Ludwig 257 (A. 120)
Effekt 189 ff., 257
Effektbild 257
Einfalt, edle und stille Grösse 209
Elias, Norbert 172
Entasis 118
Epos 185
Erhabene, das 77 (A. 29), 211
Erzählung 247 ff., 263, 266, 273 ff.,
321 ff., 324 ff., 347 ff.
Escorial 328
Este, Alfonso I. d' 329, 331, 339, 341
(A. 41)
Este, Borso d' 315 (A. 42)
Este, Familie 336
Este, Isabella d' 186, 192 (A. 13),
286 ff., 311, 329, 335, 343
Evidenz 227, 258, 262 f., 319
Ewige, das 185, 215 f.
Exaktheit, historische 263, vgl. auch
Geschichtsschreibung, antiquarische
Existenz 170 f., 200
Existenzbild 131, 157, 171, 175,
178–180, 201, 206, 208, 210–213,
215 f., 218–220, 222, 235 ff., 257 ff.,
266, 293 f., 334 ff.
Existenzgruppe 223 (A. 1)
Existenzkampf 240
Existenzmaler 233, 295
Existenzmalerei 159 f., 168, 230, 244 ff.,
257 ff., 266, 290 ff., 293 ff., 296 ff.,
319 ff., 347 ff.
Existenzrelief 223 (A. 1), 278
Eyck, Jan van 240 (A. 45), 258
fabula 290
Falconet, Etienne-Maurice 79
fantasia 287, 289 f., 311 (A. 33)
Farbe 264, 273 ff.
Farner, Konrad 18
Farnese, Alessandro 341 (A. 41), 343
Feldmann, Wilhelm 189 (A. 2)
Ferguson, Wallace K. 48 (A. 71)
Ferrara, Kastell, *camerini d'alabastro*
329, 330 (A. 34), 333
Ferrara, Kastell, *camerino* 339, 343
Ferrara, Palazzo Schifanoia 295 (A. 77)
Fesseln, historische 221
Feuilletonisten 177 (A. 40)
Filarete (Antonio Averlino) 68
(A. 150), 78 f.
Florenz 180 (A. 54)
– Baptisterium 91 (A. 74)
– Palazzo Pitti 52 (A. 84), 57
(Abb. 5), 58 (A. 104)
– San Miniato al Monte 77
Florenz/Venedig, Vergleich 46 f., 197 ff.,
233 f., 241, 337
Focillon, Henri 81 f.
Form/Inhalt 93, 136, 142, 162, 251
(A. 86), 342

- Forssman, Erik 20 (A. 11)
 Francia, Francesco 75 (A. 15)
 Francia, Giacomo 47 (A. 67)
 Franziskus Philetus 300 (A. 3)
 frei 251 (A. 86), 252
 Freiheit 179, 206 f., 246
 Fresenius, Karl 59 (A. 108), 155
 (A. 67), 188 (A. 93)
 Frimmel, Theodor von 324
 Fritz, Rolf 278 (A. 14)
 Fromentin, Eugène 143
 Fungai, Bernardino 104 (A. 104)
 Funktion 170, 192, 227
 Gadamer, Hans-Georg 45 (A. 56), 61
 (A. 116)
 Gaddi, Gaddo 41 (A. 44)
 Gaddi, Taddeo 82 (A. 48)
 Ganz, Peter 20 (A. 13), 21 (A. 14), 71
 (A. 2), 72 (A. 3), 174 (A. 20), 187
 (A. 90), 188 (A. 94), 216 (A. 129)
 Garofalo 235 (A. 35), 329 (A. 28)
 Gatti, Bernardino 304 (A. 10)
 Gauricus, Pomponius 311 (A. 35)
 Gaye, Giovanni 286 (A. 42), 288
 (A. 52), 289 (A. 53), 290, 292 (A. 65)
 Gedanken
 – malerische 297
 – poetische 297
 Genette, Gérard 52 (A. 82)
 Genie 143
 Genre 14, 27, 130, 155 ff., 161, 162 ff.,
 166, 175 (A. 25), 184, 200, 201 (A. 46),
 225, 238, 242, 246 f., 249 ff., 252 f.,
 254, 320, 341 (A. 74)
 Genuss 163, 179, 193, 197, 203, 205,
 216, 220, 255 (A. 105), 261
 Géricault, Théodore 328 (A. 24)
 Geschäft 174 ff.
 Geschäftsleben, modernes 172
 Geschichte, als Poesie 38
 Geschichtsphilosophie 156 (A. 71),
 171 f., 182
 Geschichtsschreibung, antiquarische
 13, 201, 203
 Geschmack 269, 321, 336 f.
 Gesellschaftsbild 240 (A. 40), 338
 Geymüller, Heinrich von 87, 89 (A. 62)
 Ghelardi, Maurizio 31 (A. 3), 32 (A. 5),
 65 (A. 134), 71 (A. 2)
 Ghiberti, Lorenzo 41 (A. 42), 42
 (A. 49), 77 (A. 28), 138, 170 (A. 122)
 Ghirlandaio, Domenico 166 (A. 115),
 223 (A. 3), 231 (Abb. 43), 232
 Giambologna 97 (A. 88), 125 (A. 171),
 132, 133 (Abb. 26)
 Giorgione 17, 45 (A. 54), 46 (A. 61),
 63 (A. 125), 171, 209, 220, 233,
 235, 238, 247, 257, 268, 302 (Abb. 55),
 331 (A. 36), 336, 338 (A. 59), 339
 – *Anzahl von Heiligen auf einem*
 Altan an einem See (Heilige
 Allegorie) 286, 300
 – *Astrolog* 300 (A. 3)
 – *Bildnis der alten Frau mit dem*
 Zettel 301, 317
 – *Bildnis eines jungen Mannes*
 (Giustiniani) 303 f. (A. 10)
 – *Bildnis eines jungen Mannes*
 (Paris) 304 (A. 10)
 – *Bildnis eines jungen Mannes*
 (Terris) 304 (A. 10)
 – *Dame in hellem Kleid und Toque*
 299 (A. 3)
 – *Drei Magier (drei Philosophen)*
 301, 307 f., 315, 317
 – *Drei Menschenalter* 304 (A. 10)
 – *Faun und Nymphe* 299 (A. 3)
 – *Findung des Mosesknaben* 300
 (A. 3)
 – *Fries mit Emblemen der*
 mechanischen und freien Künste
 304 (A. 10)
 – *Gefangennahme Christi* 317
 – *Geharnschter mit Knappen* 299
 (A. 3)
 – *Heilige Familie (Madonna Benson)*
 303 (A. 10), 315
 – *Heiliger Sebastian* 300 (A. 3)
 – *Hirt mit Flöte (Apollo)* 304 (A. 10)
 – *Hirtenanbetung* 303 (A. 10), 315
 – *Johanniter* 300 (A. 3), 301
 – *Judith* 303 (A. 10), 315

Register

- *Junger Mann in Harnisch mit Knappe* 301
- *Junger Mann mit Flöte* 318
- *Junger Mann mit Pfeil* 304 (A. 10), 318
- *Justitia* 312
- *Kleinere Findung des Mosesknaben* 300 (A. 3)
- *Konzert* 300 (A. 3), 301, 317
- *Kreuztragender Christus* 301, 305 (A. 10), 308
- *Laura* 304 (A. 10)
- *Lautenspielerin* 298 (Abb. 54), 299, 306
- *Lesende Madonna* 304 (A. 10)
- *Liegende Venus* 302 (Abb. 55)
- *Madonna mit Kind* 304 (A. 10)
- *Madonna von Castelfranco* 301, 315
- *Magierhuldigung* 303 (A. 10)
- *Malteser Ritter* 301
- *Porträt eines Mannes im Profil (Marcello)* 305 (A. 10)
- *Probe des jungen Moses (Prova di Mosè)* 299–301, 313 (Abb. 56), 315
- *Saul mit Goliaths Haupt* 299 (A. 3)
- *Seesturm (Burrasca Infernale)* 300 (A. 3), 308 (A. 22)
- *Sonnenuntergang* 305 (A. 10)
- *Stehender Frauenakt* 305 (A. 10)
- *Tempesta (Familie des Giorgione)* 300 (A. 3), 301, 307, 316 (Abb. 58), 317
- *Urteil des Salomon* 299, 300 (A. 3), 314 (Abb. 57), 315
- *Venus* 303, 307, 308 (A. 22), 315, 318
- Giorgioneske 306, 308
- Giotteske 273 (A. 2)
- Giotto 75 (A. 15)
- Giotto 41 (A. 43), 48, 51, 76, 78 (A. 30), 97, 104, 105 (Abb. 19), 223, 273 (A. 2)
 - Schule 75, 89 (A. 65), 97, 104
- Giovanni d'Alamannia 273
- Giovanni da Nola 132
- Giovanni da Udine 88 (Abb. 10), 89
- Giovanni delle Bombarde 113 (A. 124)
- Giovanni dell'Opera 230 (A. 17)
- Giovanni Francesco da Grado 93 (A. 76)
- Girolamo di Santa Croce 273
- Glück 20 ff., 174 f., 178 (A. 43), 180, 181 (A. 65), 184, 207, 259, 268, 276
- glücklich 131, 160 f., 174, 293
- Goethe, Johann Wolfgang von 23, 31, 36, 44 (A. 50), 62 (A. 121), 80 (A. 42), 141 (A. 24), 153, 173 (A. 9), 195 f., 197 (A. 31), 199 (A. 34), 203, 217, 218 (A. 140), 220, 222, 257, 281
- Goffen, Rona 281 (A. 25), 285 (A. 37)
- Goldthwaite, Richard A. 321 (A. 2)
- Gombrich, Ernst H. 38 (A. 24), 186 (A. 85)
- Gonzaga, Familie 336
- Gossman, Lionel 29
- Gott, anthropomorpher 206, 210, 214 (A. 119), 336
- Goya y Lucientes, Francisco José de 18 (A. 6)
- Gozzoli, Benozzo 167 (Abb. 33), 168
- Grabmalkunst, 15. Jh., Italien 83 (A. 53)
- Gregorovius, Ferdinand 63, 153 (A. 66)
- Griechen, griechisch 27, 38 (A. 25), 77 (A. 25), 81, 82 (A. 48), 83, 97 (A. 88), 113 f., 115 (A. 135), 117 f., 119 ff., 144, 148, 179 ff., 183–185, 187, 209 f., 220, 223 (A. 1), 230, 242, 309, 318
- Grösse, historische 21, 178 (A. 43)
- Grossstädte 178
- Grundbegriffe, kunsthistorische 265
- Grüninger, Robert 53 (A. 85), 55 (A. 92), 58 (A. 104), 68 (A. 151), 171 (A. 2), 173 (A. 11), 174 (A. 17), 347 (A. 105)
- Grüninger-Bischoff, Rosina 174 (A. 17)
- Guhl, Ernst 343 (A. 82)
- Guido da Siena 99
- Habsburger 342 (A. 80)
- Hagesandros 37 (Abb. 2)

- Halbfigur, Halbfigurenbilder 108
 (A. 110), 178 (A. 43), 238, 264, 274,
 277 ff., 280 (A. 21), 281 ff., 294, 299,
 306, 338 f.
 Hale, John 48 (A. 71), 49 (A. 73)
 Handelsherren, Renaissance,
 Italien/Niederlande 178
 Hardtwig, Wolfgang 21–23, 60 (A. 112),
 181 (A. 65)
 Harmonie 211, 216
 Harmonie, prästabilisierte 214
 Hartmann, Eduard von 21 (A. 19)
 Harzen, Ernst 334 (A. 49)
 Haskell, Francis 54 (A. 86), 299 (A. 1)
 Hauptmann, Moritz 273 (A. 1)
 Hausandachtsbilder 337
 Hayez, Francesco 178, 215 (A. 124)
 Hegel, Georg Wilhelm Friedrich 21, 23
 (A. 24), 28, 45, 46 (A. 59), 80 (A. 42),
 117 (A. 143), 156 (A. 71), 180 (A. 55),
 181
 Heidegger, Martin 61 (A. 117), 93
 (A. 78), 193 (A. 16)
 Heinemann, Fritz 282 (A. 27)
 Heine, Wilhelm 75 (A. 14), 80, 131,
 155, 192, 217, 220, 222, 242
 Hennig, John 173 (A. 9), 189, 192 f.
 heraldisch 83
 Herder, Johann Gottfried von 80
 (A. 42), 182, 217 (A. 137)
 Hermeneutik 61, 155
 Hermes 230
 Herzenserziehung 175
 Hetzer, Theodor 195 (A. 22), 218
 (A. 140), 245 (A. 64), 276 (A. 7)
 Heusler-Ryhiner, Andreas 31, 38 (A. 28)
 Heyse, Paul 24 (A. 31), 55 (A. 91), 65
 (A. 137), 66 (A. 137), 149 (A. 51), 176
 (A. 33)
 His-Heusler, Eduard 89 (A. 62)
 Historienmalerei 235, 244 (A. 58), 252,
 347
 Hoch, Pieter de 160
 Homer 76 (A. 17), 184, 194
 Hottinger, Johann Jacob 69 (A. 152),
 51 (A. 77)
 Huizinga, Johan 48 (A. 71), 60 (A. 113)
 Humfrey, Peter 284 (A. 34)
 Huse, Norbert 27 (A. 41)
 Hüttinger, Eduard 218 (A. 140), 276
 (A. 7)
 Ideal 157, 184, 242, 255–257, 260, 262
 Ideale, das 160, 174
 Idealismus 242, 255 f.
 Idealität 217 (A. 137), 264, 276
 Idee 14, 26, 42 ff., 117, 216
 Idol 262
 Ikone 278
 Ikonographie 315, 317, 319
 Ikonologie 315
 Imdahl, Max 47 (A. 65)
 individuell 211
 Inhalt/Form 93, 136, 142, 162, 251
 (A. 86), 342
inventione 289 f., 319
inventiva poetica 289 f., 290
 Isabella d'Este 186, 192 (A. 13), 286 ff.,
 311, 329, 335, 343
istoria 287, 290 f., 294 (A. 75), 319, 343
 Italien, italienisch 23 (A. 28), 48, 62,
 175 (A. 26), 178 (A. 43), 193 f. (A. 17),
 254 (A. 104), 261, 269, 276, 321
 Jähmig, Dieter 66 (A. 138), 334 (A. 51)
 Jakob II., König von England 305
 (A. 10)
 Jantzen, Hans 18
 Joël, Karl 72 (A. 4), 82 (A. 48), 156
 (A. 71), 216 (A. 129)
 Kaegi, Werner 18 (A. 6), 20 (A. 11), 28,
 68 (A. 147), 194 (A. 20), 197 (A. 32),
 215 (A. 124), 216 (A. 129)
kairós 143, 346
 Kalligraphie 119
 Kant, Immanuel 60 (A. 113), 80 (A. 42),
 182, 217
 Kapitell, korinthisches 36
 Karl I., König von England 303 (A. 10),
 304 (A. 10)
 Karl V. 342
 Keller, Harald 273 (A. 1)
 Kinkel, Gottfried 38 (A. 27), 59 (A.
 108), 60, 63 (A. 129), 64 (A. 131), 71,
 182 (A. 66), 303 (A. 8), 307 (A. 17)
 Kirchenbilder 251

Register

- Klemens VIII., Papst 333
Kniefigur, Kniefigurenbilder 238
(A. 39), 338
Köln 155 (A. 67)
kommentieren, «Herren
Kommentatoren» 162 f., 246 f.
Konstantin der Grosse 51
Kontemplation 180
Kontinuum 51 f., 60 f., 64, 72, 186, 222,
319
Korinth 199 (A. 34)
Kress-Foundation 303 (A. 10)
Krise 186 (A. 84), 208
Krise, historische 178
Kugler, Franz 33, 59, 65, 66 (A. 138),
120 (A. 155), 140 (A. 21), 144 (A. 35),
197, 199, 201, 208, 217 ff., 222, 259,
291, 300 (A. 3), 303
Kulturgeschichte 321, 331 ff., 336
Kunst
– um 1500, Norden 148
– um 1600, Italien 221
– 16. Jh., Florenz 138
– abstrakte 81
– ägyptische 181
– als Quelle 187
– altchristliche 166
– angewandte 83 (A. 54), 127
– antike 40, 48 f., 52 f. (A. 88), 54,
56, 77 f., 89 (A. 65), 230, 242, 262,
278
– byzantinische 109 (A. 118), 111
(A. 121)
– etruskische 209
– griechische 83, 181, 220
– niederländische, in Italien 276
– Poesie und Philosophie 174
– römische 82
– spätantike 87
– zeitgenössische 89, 215, 253
Kunst und Natur 211–213
Kunstgeschichte nach Aufgaben 27, 45,
265
Kunsthandel 318, 321, 334
Kunstlandschaft 273, 321
Künstler 207, 216, 311, 319
Künstlergeschichte 40 f., 51
Künstlerische, das 13, 36, 38, 285
Kunstschöne, das 157, 161 f., 319, 320
(A. 58)
Lamartine, Alphonse de 178
Landschaft 247, 264, 293, 329
Landschaftsmalerei 218
Lanuvio, Latium 152 (Abb. 30)
Lanzi, Luigi 196
Laokoon 36, 37 (Abb. 2), 210 (A. 95)
Laurati, Pietro 41 (A. 44)
Leben, Synonyme (Seele, beseelt) 82
(A. 48)
Lebenskampf 174 ff., 205, 320
Legenda Aurea 328 (A. 23)
Leibniz, Gottfried Wilhelm 201, 214 f.
Lendorff, Hans 141, 177 (A. 40)
Lendorff-Berri, Carl 347 (A. 105)
Leonardo da Vinci 36, 75 (A. 15), 78,
82 (A. 48), 95 (A. 85), 111 (A. 123),
139, 189, 281, 291 (A. 62), 296, 307
(A. 17), 309
Lessing, Gotthold Ephraim 36, 38, 210
(A. 95), 227 (A. 14), 326
Liebenau, Hermann von 336 (A. 54)
Lichtenstein-Castelcorn, Karl,
Erzbischof 324 (A. 11)
Lomazzo, Giovanni Paolo 311 (A. 35)
Lombardi, Bildhauerfamilie 74
Lombardo, Pietro 255 (A. 105)
Lorenzetti, Ambrogio 312 (A. 41)
Lorenzetti, Giulio 324 (A. 9)
Lorenzi, Battista 230 (A. 17)
Lorenzo da Pavia 286 (A. 40), 287,
289 f., 311
Lorrain, Claude 247 (A. 75)
Lotto, Lorenzo 304 (A. 10)
Löwith, Karl 21 (A. 15), 23 f., 25
(A. 37), 28, 38 (A. 25), 40 (A. 37),
60 (A. 112), 156 (A. 71), 172 (A. 5),
181 (A. 65), 259
Lübke, Wilhelm 65 (A. 136), 66 f., 148
(A. 51)
Ludovisi, Familie 333
Ludovisi, Niccolò 333
Luxus 207
Madonnen 268

- Madrid
 – Alcázar 322
 – Prado 322
 Magie 254
 Mailand
 – Dom 78 (A. 30)
 – Sant’Ambrogio 109 (A. 115)
 Malerei
 – als Medium 195, 222, 232, 264
 – erzählende 230 ff., 273 ff., 287,
 291, 311, 320, 321 ff., 334, 336, 347 ff.
 malerisch 244 ff., 290
 Malraux, André 56
 Manet, Edouard 18
 Manfrin, Galerie 300 (A. 3)
 Manfrin, Girolamo 299 (A. 1)
 Manfrin, Sammlung 301 (A. 6)
 Manierismus 111, 338
 Manieristen 255 (A. 108)
 Mantegna, Andrea 75 (A. 15), 189, 192
 (A. 13), 277, 284, 287, 289, 293, 309
 Mantua, Palazzo Ducale, *camerino/
 studiolo* 287–289, 343
 Marcello, Girolamo 299 (A. 2), 303
 (A. 9)
 Marées, Hans von 19
 Margaritone von Arezzo 41 (A. 43)
 Maria, Königin von Ungarn 322
 Markwart, Otto 64 (A. 130), 89
 (A. 64), 194 (A. 17)
 Marterdarstellungen 257
 Martin, Alfred von 24 (A. 32), 25
 (A. 37)
 Martino da Udine 273
 Märtyrer 328
 Martyrium 326 ff.
 Marziale, Marco 296
 Masaccio 91, 104
 Masolino 104 (A. 101)
 Masse 177 (A. 40)
 Maurer, Emil 136, 144 (A. 37)
 Mechel, Christian von 55 f., 58, 141
 (A. 23), 304 (A. 10), 315, 317 (A. 46)
 Medea und Jason 343 f.
 Medici
 – Familie 337
 – Sammlungen 185 (A. 82), 336
 Melzi d’Eril 300 (A. 3)
 Metsu, Gabriel 242
 michelangelesk 338 (A. 62)
 Michelangelo 19 (A. 8), 23 (A. 27), 46,
 59 (A. 106), 74, 89, 101, 102 (Abb. 17),
 106, 111 (A. 123), 113, 129, 137
 (Abb. 27), 138–140, 146 (Abb. 28),
 147, 164, 251 (A. 86), 252, 255
 (A. 108), 309, 324, 342 (A. 77)
 – Schule 129
 Michelet, Jules 196
 Michelozzo 82 (A. 48), 93 (A. 76)
 Michiel, Marcantonio 283 (A. 31),
 299 (A. 2), 303 (A. 9), 304 f. (A. 10),
 307, 315 (A. 45)
 Mieris, Frans van 160
 Miles, Sammlung 303 (A. 10)
 Militär, als Muster alles Daseins 177
 Mimesis 45, 114, 115 (A. 131), 116 f.,
 124, 135, 145, 147, 200 ff., 254, 309,
 349
 Mino da Fiesole 50 (Abb. 4), 51, 113
 (A. 125)
 Mischwesen 281
 Mitleben 162 ff.
 Mitlebenmachen 130, 157 ff.
 Mittelalter 49 (A. 74), 109, 111
 (A. 121), 119, 122, 125, 221
 – Epok 181
 Mode 118 (A. 146)
 Moment 225, 227, 242, 264,
 Monaten 214
 Montelupo, Baccio da 134 (A. 198)
 Morelli, Giovanni 300 (A. 3), 301, 303
 (A. 9), 304 (A. 10), 306 f.
 Morghen, Raffael 281
 Moritz, Karl Philipp 62 (A. 122), 155
 Moroni, Giovanni Battista 256
 (A. 115)
 Mosaik 93, 109, 166
 Mugna, Pietro 53 (A. 85)
 Müller Ghelardi, Susanne 31 (A. 3), 32
 (A. 5)
 Mündler, Otto 53 (A. 85), 65 (A. 137),
 307 (A. 18), 322
 Münzporträt 278 (A. 18)
 Musik 338 (A. 61)

Register

- Mythologie, mythologisch 246 f., 251 (A. 86), 318, 337 (A. 57), 342
- Nachahmungsweisen, drei 216
- Nackte, das 206
- Naldini, Gian-Battista 230 (A. 17)
- Naturalismus 116, 135, 147, 168, 199, 225 (A. 6), 255 (A. 106)
– Unerschöpflichkeit des 255
- Naturschöne, das 157
- Neapel
– Kunst, angewandte, hellenistische 126 (Abb. 25)
– Santa Restituta 91
- Neff, Paul 67 (A. 144)
- Neuplatoniker, neoplatonisch 46, 79
- Nietzsche, Friedrich 24 f., 181 (A. 65), 183, 197
- «noch möglich» 160, 184, 221, 254, 277
- Northumberland, Lord 299 (A. 2), 333
- Notwendigkeit, innere 225
- Novelle 201
- Novellenbild 238, 240 (A. 40), 338
- Oeri, Jacob 89
- Optimismus 176, 182 (A. 65)
- Orcagna 170 (A. 122)
- Organischer Stil 120
- Ostade, Adrian van 161
- Ovid 330 (A. 29), 333, 347 f.
- Pacchiarotti 104 (A. 104)
- Pächt, Otto 294 (A. 74)
- Padoan, Giorgio 320 (A. 57)
- Paestum, Tempel 36, 151
- Palladio, Andrea 191
- Palma Vecchio 17, 45 (A. 54), 171, 233, 235 (A. 35), 241, 247, 257 (A. 116), 299, 300 (A. 3), 306, 308 (A. 22), 339
– *Lautenspielerin* 298 (Abb. 54), 299, 306
– *Seesturm (Burrasca Infernale)* 300 (A. 3), 308 (A. 22)
- Panofsky, Erwin 42 (A. 47), 45 (A. 55), 276 (A. 10), 328 (A. 20), 330
- paragone* 42 (A. 46), 156 (A. 73)
- parapetto* 280
- Paratexte 52
- Paride da Ceresara 288
- Paris 155 (A. 67), 177 (A. 40)
- Parthenon, Giebel 128, 147
- Pasqualino, Antonio 304 (A. 10)
- Passavant, Johann David 62 f., 303 (A. 10)
- Pastorale 238
- Pathos, pathetisch 157, 162, 225, 227, 242, 252 f., 261, 293, 311, 320, 321 ff., 336, 338 (A. 62)
- Paulus, Eduard 53 (A. 85)
- Pausanias 211 (A. 101), 273 (A. 1)
- Pennacchi, Piermaria 273, 296, 304 (A. 10)
- Perikles 176
- Perugino, Pietro 111 (A. 123), 129, 134 (A. 198), 189
- Pessimismus 175 f., 183
- Phantasie 310, vgl. auch *fantasia*
- Phidias 97 (A. 88)
- Philhellenismus 207 (A. 69)
- Philipp II. 328, 342–344, 347
- Philipp IV., König von Spanien 333
- Philosophie, philosophisch 174, 181 ff., 214 f.
- Philostratos 76 (A. 17), 331, 333
- Phönizier 179 (A. 49)
- Photographie 68, 115 (A. 131), 153 (A. 61)
- Photosammlung 300 (A. 3)
- Physiognomie 256, 293
- Piero della Francesca 295
- Piombo, Sebastiano del 143 f., 304 (A. 10), 306, 308 (A. 22), 315 (A. 45), 326
- Pisa
– Camposanto 86 (Abb. 9)
– Dom 122, 123 (Abb. 24)
- Pisanello 278 (A. 18)
- Pisano, Andrea 101 (A. 95)
- Pisano, Familie 48
- Pisano, Giovanni 82 (A. 48), 89, 111 (A. 119), 148
- Pisano, Nicola 41 (A. 44), 74, 82 (A. 48), 83, 85 (Abb. 8), 87, 89
– Schule 76 (A. 16)
- Platen, August von 144 f., 155 (A. 67)

- Platon, Platonismus 26, 42, 117, 209
 platonisch 216
 Platonismus 42 (A. 49)
 Plotin 214 (A. 121)
 Poesie 129, 172, 174, 187, 188 (A. 93),
 213, 244 ff.
 – griechische 184
 poetisch 290, 317 (A. 49), 319 f.
 Poliziano, Angelo 76
 Polyodoros 37 (Abb. 2)
 Pompeji 36 (A. 21), 150 (Abb. 29), 151
 Pordenone, Giovanni Antonio 93
 (A. 75), 235 (A. 35)
 Porträt 115 (A. 134), 128 (A. 179), 165
 (Abb. 32), 166, 168, 201, 214, 238, 254
 (A. 104), 256, 264, 269, 341 (A. 41),
 344 ff., 348
 – Diadochenzeit 214 (A. 123)
 Porträtbüste 278
 Potenzen, drei 179, 215
 Poussin, Nicolas 47
 – Kopien nach Tizian 334
 Preen, Friedrich von 21 (A. 17), 22
 (A. 23), 24 (A. 32), 117 (A. 143), 130,
 163, 172, 173 (A. 9), 174, 177 (A. 37),
 180, 182 (A. 65)
 Previtali, Andrea 274, 296
 Priapos 331
 Primogenito, Duchesne 58 (A. 103)
 Prix de Rome 177 (A. 40)
 Prometheus 342 (A. 77)
 Pygmalion 14 (A. 5), 91 (A. 68), 147
 (A. 43)
 Quercia, Jacopo della 111 (A. 119), 134
 (A. 198)
 Querini-Stampalia, Giovanni 282
 Raffael 23 (A. 30), 28 (A. 47), 46, 75, 87
 (A. 61), 89, 90 (Abb. 11a/b), 95, 101,
 103 (Abb. 18), 106, 111, 112
 (Abb. 22), 113 (A. 128), 130, 134
 (A. 198), 136, 138 (A. 7), 139 f., 160,
 164, 174, 184 f., 192, 201, 225 (A. 5),
 232, 245, 255 (A. 108), 260, 292
 (A. 66), 300 (A. 3), 303 (A. 10), 309,
 331, 333 (A. 45)
 raffaelisch 257
 Raffaelisten 255 (A. 106)
 Ram, Giovanni 304 (A. 10)
 Raumstil 120
 Ravenna, Baptisterium 91 (A. 74)
 Realismus 116, 135, 147 f., 157–159,
 161 f., 170, 199 f., 216, 232, 242, 254 ff.,
 255 (A. 106), 256, 258, 262, 264, 276,
 293, 294 ff., 309, 319, 345
 Rehm, Walter 262
 Reiterstandbild 91
 Relief 278
 – 15. Jh. 262
 – 15. Jh., Italien 147 (A. 44)
 Rembrandt 18 (A. 6), 235, 238, 257
 Renaissance 26, 27, 42, 48 f., 76 f., 109,
 111, 120 ff., 122 (A. 159), 166, 195–197
 Reni, Guido 62 (A. 122)
 Reproduktion, reproduzieren 83, 166
 Ribbeck, Otto 66 (A. 137)
 Ribera, Jusepe de 326
 Richter, Hugo 53 (A. 85)
 Richter, Jean Paul 304 (A. 10), 307
 (A. 17)
 Richtigkeit, historische 148, 320,
 vgl. auch Geschichtsschreibung,
 antiquarische
 Ridolfi, Carlo 301 (A. 5), 305 (A. 10)
 Riegenbach, Johannes 145 (A. 39), 176
 (A. 32)
 Ringbom, Sixten 278 (A. 14)
 Rintelen, Friedrich 28
 Ritter, Henning 29
 Robbia, della, Andrea, Werkstatt 107
 (Abb. 20)
 Robbia, della, Bildhauerfamilie 82
 (A. 48), 138 (A. 7), 223 (A. 1), 252
 Rom 155, 180 (A. 54)
 – Accademia di San Luca 334
 (A. 50)
 – Anfiteatro castrense 60 (A. 111)
 – Baptisterium des Laterans 164
 – Forum des Nerva 154 (Abb. 31)
 – Galleria Borghese 98 (Abb. 15)
 – Palazzo della Cancelleria 125
 (A. 171)
 – Palazzo di Venezia 125 (A. 171)
 – Palazzo Farnese 125 (A. 171)
 – San Giovanni in Laterano 122

Register

- San Paolo fuori le mura 121
(Abb. 23), 122
- Sant’Agnese 125
- Sixtinische Kapelle, Fresken 223
- Romanik 109
- Romano, Giulio 34 (A. 15), 104, 134
(A. 198)
- Römer, römisch 36 (A. 21), 82, 83
(A. 54, A. 56), 91 (A. 74), 109
(A. 115), 113, 117 (A. 144), 119 f., 124,
128 (A. 179), 149, 151 (A. 60), 166,
168, 179 (A. 29), 207
- Rossi, Giovanni Gherardo de 330
(A. 29), 334 (A. 47)
- Rousseau, Jean-Jacques 182 (A. 65)
- Rubens, Denkmal für 258
- Rubens, Peter Paul 47, 115 (A. 131),
130, 136 (A. 3), 140–142, 148, 158, 203
(A. 50), 215, 225, 240, 260
- Schule 258
- Ruhe 177, 200, 241 ff., 283
- Rumohr, Carl Friedrich von 40 (A. 35),
62, 78, 295 (A. 79)
- Ruysch, Rachel 115 (A. 131)
- sacra conversazione* 218, 251, 277 ff.,
284 ff., 293 f., 319
- Salis, Arnold von 68 (A. 148), 116
(A. 138), 177 (A. 37)
- Sanmicheli 255 (A. 105)
- Sansovino, Andrea 47 (A. 67), 93
(A. 76), 111
- Sansovino, Francesco 305 (A. 10)
- Sansovino, Jacopo 124, 168, 255
(A. 105)
- Sarto, Andrea del 43 (Abb. 3), 75
(A. 15), 104 (A. 100), 111 (A. 123),
131, 148
- Sauroktionos 230
- Savoldo, Giovanni Girolamo 306
- Schack, Adolf Friedrich von, Graf 342
- Schedoni/Schidone, Bartolomeo 304
(A. 10)
- Schelling, Friedrich Wilhelm Joseph von
215 f.
- Schiller, Friedrich von 60 (A. 113),
80 (A. 42), 145 (A. 39), 187, 217
(A. 137), 223
- Schlachtenmalerei 241
- Schlink, Wilhelm 29
- Schlosser, Julius von 39 (A. 30), 46
(A. 64), 273 (A. 1), 307 (A. 18)
- Scholastik, mittelalterliche 214
- Schöne, das 115 f., 203, 209 f., 212, 336
- Schönheit 77 (A. 29), 211, 256, 264
- Schönheitswettbewerb 210
- Schopenhauer, Arthur 21, 182
- Schreiber, Heinrich 39 (A. 33), 40
(A. 38), 55 (A. 92), 64 (A. 130), 66
(A. 138), 148 (A. 51), 258 (A. 126)
- Schulenburg, Werner von der 51
- Schweighauser, Verlag 53 (A. 85)
- Sebastiani, Lazzaro 296
- Securität 176
- Seemann, Ernst Arthur 53 (A. 85)
- sein können 242
- sein sollen 216 f., 350
- Serlio, Sebastiano 307 (A. 18)
- Séroux d’Agincourt 45 (A. 54), 68
(A. 150)
- Settis, Salvatore 310 (A. 32), 315
(A. 44), 317
- Seume, Johann Gottfried 62 (A. 122)
- Signorelli, Luca 223 (A. 3)
- Sinn des Daseins 181, 183, 203
- Skopas 113
- Solario, Antonio 91 (A. 74), 99
- Sparta 199 (A. 34)
- Spätantike 83, 109, 119, 221
- Sprache 215
- Staat, als Kunstwerk 212
- Staël, Madame de 189
- Steen, Jan 159 (A. 82)
- Stehelin, Gustav 322 (A. 6), 347
(A. 105)
- Stendhal (Henri Beyle) 196 f., 218
- Stille 208 ff.
- Stimmungsbild 240 (A. 40), 338
- Stüchelberg, Ernst 227 (A. 11), 245
- Sympathie 166
- Taine, Hippolyte 196 (A. 30), 218
(A. 140), 276 (A. 7)
- Tallard, Marie-Joseph 304 (A. 10)
- Tauschplatz 180
- Taxation des Irdischen 208

- Teilnahme 158, 164 ff., 172
- Tempel
 – griechische 36, 117 f.
 – römische 36 (A. 21), 117 f. (A. 144)
- Teniers, David d.J. 55
- Terminologie, Knechtschaft unter 156
- Thiersch, August 53 (A. 85)
- Tintoretto, Domenico 202 (Abb. 37)
- Tintoretto, Jacopo 190 (Abb. 35), 191, 235, 236 (Abb. 45), 237 (Abb. 46), 267 (Abb. 51)
- Tizian 17, 19, 28, 35 (Abb. 1), 36, 46, 58 (A. 106), 63 (A. 125), 75 (A. 14), 113 (A. 126), 159, 168, 172, 187, 204 (Abb. 38), 214 f., 220, 222, 233, 240 (A. 42), 241, 244, 246 f., 248 (Abb. 49), 249, 251, 254 (A. 101), 256, 260 f., 269, 280, 300 (A. 3), 301 (A. 6), 302 (Abb. 55), 303, 305 (A. 10), 306, 308, 309 (A. 25), 310 (A. 29), 318, 320 (A. 56)
 – *Bacchanal* 331
 – *Bacchanal, Die Leute von Andros* 333
 – *Bacchanalien* 330 f., 333
 – *Bacchus und Ariadne* 329, 331, 332 (Abb. 62), 333 f.
 – *Bella* 339
 – *Christus mit dem Zinsgroschen* 337, 339
 – *Danae* 341 (A. 41), 343
 – *David und Goliath* 324
 – *Diana* 348
 – *Diana und Aktaeon* 347
 – *Diana und Callisto* 347
 – *Erschlagung von Petrus Martyr* 325 (Abb. 60), 326, 328 f.
 – *Flora* 339, 340 (Abb. 64), 341 (A. 41)
 – *Frau mit Spiegel* 341 (A. 41)
 – *Götterfest* 239 ff.
 – *Heilige Katharina* 344
 – *Isaaks Opfer* 324
 – *Ixyos* 322, 326, 329, 341 f.
 – *Johanniter* 300 (A. 3), 301
 – *Kain und Abel* 323 (Abb. 59), 324, 326
 – *Konzert* 300 (A. 3), 301, 317
 – *Kult der Venus* 331, 333
 – *Liegende Venus* 302 (Abb. 55)
 – *Malteser Ritter* 301
 – *Marter des heiligen Laurentius* 326, 327 (Abb. 61), 328
 – *Perseus und Andromeda* 343
 – *Porträt der Isabella d'Este Gonzaga* 335 (Abb. 63)
 – *Porträt des Emanuele Filiberto/Gabriele Serbelloni* 346 (A. 104)
 – *Schindung des Marsyas* 324, 326
 – *Sisyphos* 322, 326, 329, 341 f.
 – *Tantalos* 322, 326, 329, 341 f.
 – *Tityos* 322, 326, 329, 341 f.
 – *Venus und Adonis* 343
 – *Verdammte (Ixyos, Sisyphos, Tantalos, Tityos)* 322, 326, 329, 341 f.
 – *Vermählung der heiligen Katharina* 338
 – *Vierge au lapin* 339
- Tondo 278
- Torbido, Francesco 34 (A. 15), 301 (A. 6), 304 (A. 10)
- Torso von Belvedere 201, 206
- Trog, Hans 173, 174 (A. 18), 186
- Trost 175
- Tschudi, Friedrich von 38 (A. 27), 182 (A. 66), 188 (A. 93)
- Tura, Cosimo 315 (A. 42)
- Turner, Joseph Mallord William 329 (A. 25)
- Typen 318
- Typisierung 81 (A. 47), 83, 185
- Typus, Typen, typisch 49, 75 (A. 15), 83, 99 (A. 94), 106, 115 (A. 134), 119 (A. 151), 139 (A. 14), 160, 185, 219, 230 ff., 283, 285, 295, 318, 337 (A. 57), 339, 341 (A. 74)
- Tyrannien 207
- Übermenschliche, das 259, 261
- Uhde-Bernays, Hermann 22, 23 (A. 24)
- Umrissradierung 44, 149 (A. 52)
- unbeteiligt 283
- ungerührt 209
- ut pictura poesis* 246

Register

- Vasari, Giorgio 39–42, 46, 48 f., 54, 55 f.,
59 (A. 106), 76 f., 79, 129, 131, 170
(A. 122), 195 (A. 23), 199 (A. 33),
218, 222, 253, 268, 291 (A. 64), 305
(A. 10), 308 (A. 21), 309–311, 312
(A. 40), 315, 320 f., 328, 331 (A. 36)
- Vasenmalerei, griechische 148
- Vecchietta, Lorenzo 113 (A. 124)
- Vendramin, Gabriele 301 (A. 6)
- Venedig
– Dogenpalast, Sala del Maggior
Consiglio 201
– Fondaco dei Tedeschi, Fresken
310 f., 312 (A. 41), 331 (A. 36)
– Prokurazien 255 (A. 105)
– San Francesco della Vigna 285
– San Marco, Bauplastik 125
– San Marco, Hochaltar 109
(A. 117)
– San Marco, Kapitelle 83 (A. 56)
– Santi Giovanni e Paolo 328
– Santo Spirito in Isola 324 (A. 9)
– Scuola di San Giorgio degli
Schiavoni 345 (A. 99)
- Venedig/Florenz, Vergleich
vgl. Florenz/Venedig, Vergleich
- Venturi, Lionello 46 (A. 64)
- Venus 201 (A. 45), 229 (Abb. 42)
- Verachtung der Arbeit 253
- Vermeer, Jan 160 f.
- Verona, Amphitheater 135, 153
- Veronese, Paolo 29, 179, 198 (Abb. 36),
199, 219, 222, 233, 235, 238, 240
(A. 42), 244 f., 247, 249, 250 (Abb. 50),
252, 259
- Verrocchio, Andrea del 76 (A. 16), 83
(A. 51, 55)
- Verstehen 244 ff., 265, 269, 283, 299 ff.,
309–311
- Verzicht auf Terminologie 38, vgl. auch
Terminologie
- Vianello, Michele 286 (A. 40), 287
- Vischer, Friedrich Theodor von 34
(A. 13)
- Vischer, Wilhelm 183 (A. 71)
- Vischer, Wilhelm, Sohn 66 (A. 137),
171
- Vision 130, 142 f., 158 f., 209, 214
- Vitruv 78
- Vivarini, Antonio 273
- Vivarini, Bartolomeo 273
- Vögelin, Friedrich Salomon 55 (A. 90),
65 (A. 135), 67 (A. 141)
- Voigt, Georg 80 (A. 42)
- Voltaire 60 (A. 113), 182
- Vorhandensein 191
- Vorwand 168, 181, 192, 199, 221, 247,
251–253, 256, 263 f.
- Waage, Metapher 136, 138, 142, 145,
214
- Waagen, Gustav Friedrich 53 (A. 85),
129, 130 (A. 185)
- Wackernagel, Wilhelm 20 (A. 11), 59
(A. 108)
- Wandmalerei
– 13./14. Jh., Italien 106
– antike 113
- Warburg, Aby 186 (A. 85), 276 (A. 10),
294 (A. 76), 315
- Warnke, Martin 33 (A. 12), 214
(A. 123), 216, 309 (A. 28)
- Watteau, Antoine 18 (A. 6)
- Weenix, Jan 115 (A. 131)
- weise 183
- Whitney, William Dwight 81 f.
- Widener Collection 333
- Widmann, Josef Viktor 178 (A. 45)
- Wiedererwachen 166
- Wiedergeburt vgl. Renaissance
- Wien, Schloss Belvedere 56
- Wilhelm, Kaiser 173
- Willkür 180
- Winckelmann, Johann Joachim 13, 17
(A. 2), 36, 38 (A. 24), 42 (A. 45), 46
(A. 59), 54 ff., 61, 115, 116 (A. 140),
128, 156 (A. 71), 205 ff., 230, 242
- Wind, Edgar 289, 310 (A. 32), 329 f.
- Wölfflin, Heinrich 32 (A. 4), 45, 60
(A. 111), 65 (A. 134), 66 (A. 139),
108, 265
- Wünschbare, das 247, 263 f., 269, 320,
344
- Wyss, Beat 19 (A. 8), 48 (A. 69)
- Young, John 303 (A. 10)

- Zahn, Albert von 53 (A. 85), 54
(A. 89), 148, 322
Zeremonie 241 ff.
Zeremoniell, zeremoniell 219 (A. 148),
264
Zeremonienbild 242, 244 (A. 58)
Zeus 343
Zeuxis 212
Ziel des Daseins 182
Zoppo, Paolo 288 (A. 52)
Zuccari, Federico 42 (A. 49)
Zürich, ETH 60 (A. 111)